

Дудкін П. Формування та розвиток регіональних інноваційних структур як нова парадигма співпраці вищих навчальних закладів і бізнесу [Електронний ресурс] / П. Дудкін, О. Дудкіна // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2013. — Вип. 2 (9). — С. 58-66. — Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13dpdzib.pdf>.

УДК 338.341

JEL Classification: O39

Павло Дудкін¹, Олена Дудкіна²

¹ Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна

e-mail: pavlo.dudkin@gmail.com

к.е.н., декан факультету управління та бізнесу

² Тернопільський національний економічний університет,
майдан Перемоги 3, корпус № 3, м. Тернопіль, 46000

e-mail: dudkina.olena@mail.ru

к.е.н., доцент кафедри державного і муніципального управління

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СТРУКТУР ЯК НОВА ПАРАДИГМА СПІВПРАЦІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І БІЗНЕСУ

Анотація. Стаття присвячена вирішенню важливого науково-практичного завдання – обґрунтування теоретико-методологічних та прикладних засад створення та розвитку регіональних Стартап-центрів як інноваційної форми взаємодії вищих навчальних закладів і бізнесу. Визначено сутність та проаналізовано механізми реалізації державної інноваційної політики; ідентифіковано проблематику інституційного, нормативно-правового та ресурсного забезпечення функціонування системи "освіта – наука – виробництво". Охарактеризовано особливості розвитку інноваційної інфраструктури та визначено місце в ній регіональних Стартап-центрів. Обґрунтовано необхідність вироблення спеціального механізму фінансово-бюджетної, матеріально-технічної та інформаційної підтримки інноваційної та підприємницької діяльності. Запропоновано введення нових підходів до взаємодії вищих навчальних закладів і бізнесу, що ґрунтуються на механізмі "вироцнення" та просування інновацій. Доведено, що регіональні Стартап-центри доцільно створювати на базі провідних вищих навчальних закладів, одним із напрямків діяльності яких є продукування інновацій та пошук способів їх комерціалізації. Обґрунтовано необхідність функціонування регіональних університетських Стартап-центрів як нової форми інноваційної та інвестиційної інфраструктури, спеціальних майданчиків, що дозволяють узгоджувати потреби розробників інновацій та суб'єктів підприємництва, поєднувати інтереси освіти, науки, держави і бізнесу.

Ключові слова: інноваційна політика, інноваційна інфраструктура, стартап-центр, бізнес-інкубатор, система "освіта – наука – виробництво", інституційне забезпечення, фінансово-бюджетний механізм, інформаційна підтримка.

Dudkin P., Dudkina O. (2013). Forming and development of the regional innovational structures as the new paradigm of cooperation between educational institutions and business [Formuvannya ta rozvytok rehional'nykh innovatsiynykh struktur yak nova paradyhma spivpratsi vyshchyykh navchal'nykh zakladiv i biznesu]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava - Socio-Economic Problems and the State* [online]. 9 (2), p. 58-66. [Accessed November 2013]. Available from: <<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13dpdzib.pdf>>.

Павел Дудкин, Елена Дудкина

ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ ИННОВАЦИОННЫХ СТРУКТУР КАК НОВАЯ ПАРАДИГМА СОТРУДНИЧЕСТВА ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ И БИЗНЕСА

***Аннотация:** Статья посвящена решению важной научно-практической задачи - обоснования теоретико-методологических и прикладных основ формирования и развития региональных Стартап-центров как инновационной формы взаимодействия высших учебных заведений и бизнеса. Определена сущность и проанализированы механизмы реализации государственной инновационной политики, идентифицирована проблематика институционального, нормативно-правового и ресурсного обеспечения функционирования системы "образование - наука - производство". Охарактеризованы особенности развития инновационной инфраструктуры, определено в ней место региональных Стартап-центров. Обоснована необходимость формирования специального механизма финансово-бюджетной, материально-технической и информационной поддержки инновационной и предпринимательской деятельности. Предложено введение новых подходов к взаимодействию высших учебных заведений и бизнеса на основе механизма "выращивания" и продвижения инноваций. Доказано, что региональные Стартап-центры целесообразно создавать на базе ведущих высших учебных заведений, одним из основных направлений деятельности которых является продуцирование инноваций и поиск способов их коммерциализации. Обоснована необходимость функционирования региональных университетских Стартап-центров как формы инновационной и инвестиционной инфраструктуры, специальных площадок, которые позволяют согласовывать потребности разработчиков инноваций и субъектов предпринимательства, объединять интересы образования, науки, государства и бизнеса.*

***Ключевые слова:** инновационная политика, инновационная инфраструктура, стартап-центр, бизнес-инкубатор, система "образование - наука - производство", институциональное обеспечение, финансово-бюджетный механизм, информационная поддержка.*

Pavlo Dudkin ¹, Olena Dudkina ²

¹ Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ruska str., 56, Ternopil, 46001, Ukraine,
e-mail: pavlo.dudkin@gmail.com
PhD, Dean of the Faculty of Management and Business

² Ternopil National Economic University,
Lvivska Str., 11, Ternopil, 46020, Ukraine,
e-mail: dudkina.olena@mail.ru
PhD, Associate Professor, Department of State and Municipal Management

FORMING AND DEVELOPMENT OF THE REGIONAL INNOVATIONAL STRUCTURES AS THE NEW PARADIGM OF COOPERATION BETWEEN EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND BUSINESS

***Abstract.** This article deals with the important scientific-practical problem – justification theoretic-methodological and applied basics of creation and development of regional start-up centers as the innovative form cooperation between educational institutions and business. Meaning*

of the state innovative policy has been determined, and its realization mechanisms have been analyzed; problems of institutional, legislative and resource supply of the system "education-science-production" activity have been identified. Authors characterize features of innovative structures development and define the place of regional start-up centers within it. Necessity of development of special financial, material-technical and informational support mechanisms of innovational and entrepreneurial activities have been justified. New approaches to cooperation between educational institutions and business have been proposed; which are based on the "hatching" mechanism and promotion of innovations. It is proven that regional start-up centers are convenient to create on the ground of leading educational establishments which have innovations production and commercialization as one of their activity directions. Necessity of functioning of regional university start-up centers have been justified to become a new form of innovational and investment infrastructure, special areas which allow to coordinate demands of innovations producers and entrepreneurship subjects, unite interests of education, science, state and business.

Keywords: *innovative policy; innovative infrastructure; start-up centre; business-incubator; "education-science-production" system; institutional supply; financial-budget mechanism; information support.*

Постановка проблеми. Формування дієвого механізму співпраці між закладами вищої освіти та реальним бізнесом завжди є актуальним. Економічне підґрунтя для реалізації ефективного взаємовигідного співробітництва між ними вимагає пошуку інноваційних методів і способів задоволення потреб бізнесу та вищих навчальних закладів в сфері продукування та споживання інновацій, формування та реалізації відповідної державної науково-технічної політики. Адже в період трансформаційних змін в економіці України, поглиблення ринкових відносин важливим було і залишається визначення стратегічних орієнтирів інноваційного розвитку держави, створення нормативно-правового, інституційного, ресурсного підґрунтя для наукової та освітньої діяльності, зокрема, вищої школи як джерела фундаментальних та прикладних знань - одного із найважливіших чинників економічного зростання.

Серед основних економічних функцій держави важливе місце посідає інноваційно-технологічна складова – формування національної науково-технічної, інвестиційної та інноваційної політик. І свіжі підходи тут є актуальними особливо з позицій реформування і подальшого удосконалення взаємодії вітчизняної науки, освіти та бізнесу, пошуку шляхів диверсифікації та акумулювання джерел її фінансово-бюджетного забезпечення, вироблення дієвих механізмів сприяння трансферу знань та технологій, формування паритетних позицій освітніх закладів та бізнесу в системі використання інновацій та інтелектуального потенціалу. Відповідно, це вимагає оновлення інноваційної та інвестиційної інфраструктури на загальнодержавному та регіональному рівнях, впровадження сучасних організаційних форм взаємодії вищих навчальних закладів та бізнесових структур в царині пошуку, фінансового сприяння та реалізації перспективних інноваційних та бізнес-проектів, а також актуалізує проблему теоретико-методологічного обґрунтування нових засад співпраці науки, освіти й бізнесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика інноваційної діяльності, організаційного та ресурсного супроводу реалізації інновацій та інноваційних проектів традиційно знаходиться в центрі наукового пошуку зарубіжних та вітчизняних дослідників. Так, проведений аналіз наукової вітчизняної та зарубіжної літератури засвідчив, що в результаті підвищеної уваги західних економістів до вивчення інноваторського потенціалу підприємництва ще в 1950-1960 рр. був зроблений важливий практичний висновок про те, що стан науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) є одним із визначальних чинників в інноваційних процесах. В цьому контексті "тріада" (винахід – інновація – дифузія) була змінена у новий "інноваційний ланцюжок прогресу" (НДДКР – винахід – інновація – економічне зростання і розвиток) [3]. Розглядаючи взаємодію бізнесу та суб'єктів інноваційної діяльності, науковці відзначають, що однією з основних перешкод

на шляху реалізації нововведень (як продуктів діяльності, передусім, навчальних закладів) є невпевненість підприємців в можливості успішного впровадження інновації в економічну практику і отримання економічної вигоди в результаті реалізації тієї або іншої нової ідеї, або нового винаходу. Зокрема, професор Колумбійського університету Г. Вотсон і професор Міннесотського університету Д. Джонсон відзначають, що "зазвичай значно легше продати нову ідею кращим", тобто тим, хто є носіями інноваційної поведінки, найбільш схильним до сприйняття нестандартних, оригінальних рішень [6]. Це, в свою чергу, вимагає обґрунтування адекватної організаційної взаємодії бізнесу та розробників інновацій в досягненні спільної мети - впровадженні інноваційного продукту.

Предметом особливої уваги в західній економічній науці стало дослідження організаційно-економічного механізму зв'язку інноваційних і інвестиційних процесів, в основі яких лежать логістичні положення та принципи організації. Дослідження, виконані в країнах ЄС в останні десятиліття, переконливо показали, що темпи економічного зростання в більшості індустріально розвинених західних країн досягаються за рахунок не лише технологічних, а, в першу чергу, організаційно-управлінських нововведень. В сучасних умовах інноваційні процеси розглядаються як найбільш важливе джерело вигідних (прибуткових) інвестицій, що забезпечують довгострокове економічне зростання. Виходячи з цього, як відзначав американський економіст (колишній міністр праці в уряді Б. Клінтона) Р. Рейч, "єдина стратегія, що веде до примноження багатства, полягає в тому, щоб інвестувати нашу майбутню продуктивність". Сучасне глобалізоване суспільство, передусім, ґрунтується на використанні інноваційних, інтелектуальних ресурсів, спрямованих на формування економіки знань. З огляду на це, створення регіональних Стартап-центрів на базі провідних вищих навчальних закладів дасть можливість досягнути певного синергетичного ефекту.

У дослідженнях вітчизняних науковців висвітлюються особливості формування сучасної інноваційної інфраструктури. Зокрема, чинники та механізми функціонування бізнес-інкубаторів розглядаються у працях Ляшенко В.І., Немченка А.Б., Фролової В.Ю. [5,7,9]. Проблеми державної підтримки формування індустріальних та технологічних парків знаходяться в полі наукових розвідок Бутка М. П. [1]. Золотарьова І.О., Знахур С.В., Щербаків О.В., Галетич І.К. визначають міжуніверситетські Стартап-центри як інструмент просування та підтримки інновацій, зосереджуючи увагу на актуальності створення таких інноваційних структур [4]. Проте, окремі, передусім фінансово-бюджетні та організаційні аспекти формування Стартап-центрів, як інституційного підґрунтя взаємодії освітніх закладів та бізнесу, ще потребують наукового обґрунтування.

Постановка завдання. Особливої ваги в даному контексті набирає розвиток на базі провідних університетів регіональних Стартап (start-up) центрів, що в умовах обмежених бюджетних ресурсів держави можуть розглядатись як один із альтернативних варіантів фінансової, матеріально-технічної та інформаційної підтримки інноваційної та підприємницької діяльності. Це вимагає вирішення важливого науково-практичного завдання - обґрунтування теоретико-методологічних засад створення та розвитку регіональних Стартап-центрів як інноваційної форми взаємодії вищих навчальних закладів та бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Оскільки функціонування вищих навчальних закладів, як процес отримання, передачі та впровадження знань у практику господарської діяльності, можна охарактеризувати власне як інноваційну діяльність, це вимагає її відповідного організаційного та ресурсного, в т.ч. фінансового, забезпечення. Необхідність формування в Україні комплексного, логістично завершеного підходу до системи фінансування інноваційного процесу, як такого, зумовлює потребу впорядкування фінансування інновацій у вищій школі, зокрема.

Фундаментальні наукові дослідження, які є безпосереднім результатом діяльності сфери освіти і науки – важливий етап науково-технічного розвитку, а проміжок часу між відкриттями "чистої" науки і заснованими на них новациями неухильно скорочується. Це досягається, в першу чергу, на основі забезпечення ефективного функціонування ланцюга

“наука – інноваційна діяльність – виробництво”, адже технологія в більшій мірі спирається на накопичені технічні знання, інноваційна технологія – на нові фундаментальні знання. Реалізація інноваційно-технологічних проєктів в значній мірі залежить від стану фундаментальної і прикладної науки, передбачуваних результатів впровадження новацій в економічну практику і рівня фінансової підтримки НДДКР і інноваційного процесу в цілому. Бо, як відомо, нова технічна ідея, як правило, не може бути впроваджена у виробництво продукції, що реалізується на ринку, без істотних витрат на додаткові науково-дослідні розробки [3].

Основними складовими елементами економічного прогресу, що досягається на основі впровадження результатів діяльності сфери науки і наукового обслуговування, за твердженням А Хансена, є: винаходи і новітні технології; відкриття і розвиток нових територій і нових ресурсів; зростання прагнення населення до освіти і науки. [10] На нашу думку, кожний з цих елементів окремо і в сукупності відкривають нові можливості застосування інновацій в сфері освіти і науки, викликають пришвидшення не лише параметрів економічного зростання, а й результативності наукової діяльності, підвищення якості навчального процесу у освітніх закладах.

Процес просування інноваційних продуктів ніколи не був легким, оскільки існує багато об’єктивних і суб’єктивних чинників, що йому протидіють, а саме: відсутність досконалої нормативно-правової бази; невисока результативність засобів фінансово-бюджетного, грошово-кредитного, цінового стимулювання інноваційної діяльності; недостатня дієвість управлінських механізмів впливу (зокрема, державних науково-технічних програм); неефективність функціонування інституцій інноваційної інфраструктури тощо.

Аналіз чинної практики реалізації інноваційної політики в зарубіжних країнах переконливо доводить, що в умовах, коли в економіці країни відпрацьовано уніфікований механізм зацікавлення інноваторів, тоді цей процес промоції та споживання інноваційних продуктів протікає з меншим опором. Наприклад, у французьких підприємницьких колах побутує термін "periniere", який використовується поряд з іншим терміном "бізнес-інкубування", проте несе дещо інше змістове навантаження. "Periniere" дослівно означає створення тепличних умов для підприємців, які уже розпочали свою підприємницьку діяльність, і прищеплення вже існуючих способів ведення бізнесу, що базуються на їх ідеї. Це можна розглядати, як своєрідний механізм “вирощування” та просування інновацій.

Адаптуючись до наших реалій, пропонуємо ввести у використання в українській бізнесовій термінології аналог "periniere" – термін "шкілка", адже бізнес-інкубатор – це місце, а шкілка – це уніфікований механізм "прищеплення" інновацій. В українській економічній науці, на жаль, виникає мало власних термінів, більшість – запозичується з інших мов; використання ж зрозумілих українських новотворів може тільки збагатити нашу мову, надавши звичним словам нового значення.

Ідея бізнес-інкубування та створення бізнес-інкубаторів, як інноваційних структур, була характерною для розвинутих країн ще з кінця 80-х, початку 90-х років минулого століття. В Україні в силу різних чинників, в основному викликаних небажанням владних структур сприяти створенню середнього класу із активного підприємницького середовища, формування інституцій з підтримки розвитку бізнесу та інноваційної діяльності не набуло масового розповсюдження, що призвело до індивідуалізації та маргіналізації цих процесів. Другою хвилею, характерною для 2000-2010 років, в Україні стало створення бізнес-центрів, в основному у великих містах. Щоправда назвати їх бізнес-центрами можна лише умовно, оскільки зорієнтовані вони були в основному на надання комерційної нерухомості в оренду у зручних, з точки зору близькості до адміністративного центру міст, місцях. Дозволити собі оренду в них, переважно за високими цінами, могли хіба що вже “розкручені” фірми. Для початківців ж умови надання площ в оренду у бізнес-центрах були з економічної точки зору не вигідними. Бізнес-інкубатори, або бізнес-центри, які б підтримувались місцевою владою і виконували певні соціальні замовлення чи муніципальні проєкти у нас, через брак

фінансування з місцевих бюджетів, на жаль – велика рідкість. Хоча у багатьох європейських країнах, і зокрема, Фінляндії, Швеції, Франції, Португалії бізнес-центри, які підтримують і допомагають місцевим громадам реалізовувати корисні і цікаві проекти, – це стала практика.

Ще одним напрямком просування бізнес-ідей, щоправда в основному технічного і технологічного спрямування, є технопарки і наукові парки, але вони зорієнтовані, передусім, на поєднання інтересів науковців та великого бізнесу.

А відтак, ніша бізнес-інкубування – як засобу організаційної та інституційної підтримки розвитку малого бізнесу, заснованого на інноваціях, залишається лише частково заповненою. В основному функція сприяння започаткуванню та розвитку бізнесу, залучення молоді до реалізації інноваційних та бізнес проектів, що виконується освітніми закладами різних рівнів, є в зародковому стані, адже надання освітніх послуг переважно здійснюється на морально застарілій базі обладнання 90-х років минулого століття та зруйнованій системі підтримки творчо обдарованої молоді, із поодинокими паростками фінансових заохочень. Вищі навчальні заклади III та IV рівнів акредитації завдяки грантовій та технічній допомозі провідних, переважно, зарубіжних компаній, які охоче беруть до себе на навчання найбільш обдаровану і креативно мислячу молодь, мають змогу залучатись до цього процесу.

Одним із варіантів сучасного бізнес-інкубування із врахуванням сучасних тенденцій у розвитку високих технологій, зокрема ІТ-технологій, є функціонування Стартап-центрів різного галузевого та функціонального спрямування та на основі залучення різних механізмів фінансування.

Оскільки молодь у віці 14-35 років є одним із основних користувачів новітніх технологічних розробок, у неї виникає велика кількість свіжих нестандартних ідей, саме Стартап-центри покликані стати тим майданчиком, на якому креативні люди – розробники інноваційних та бізнес проектів, можуть відшукати тих, хто зацікавиться їх ідеєю; набути необхідних знань, умінь та навичок, необхідних для реалізації власної бізнес-ідеї; отримати інформацію про те, яким чином ідею можна перетворити в реальний бізнес, провести краш-тести своїх ідей.

З огляду на те, що владні структури часто не зацікавлені у реальній підтримці та просуванні бізнес-ідей, а лише декларують свої наміри, то університети, які "приречені" пов'язувати свою діяльність із реальним бізнесом і готувати кваліфікованих фахівців для підприємницьких структур, в черговий раз можуть стати локомотивом просування інновацій в Україні і не тільки. Адже в умовах глобалізації, ідея, що не знаходить підтримки в Україні, може знайти своє впровадження далеко за її межами, для цього потрібне лише відповідне організаційне забезпечення, сформований цивілізований офіційний інноваційний майданчик, яким і може стати регіональний університетський Стартап-центр.

Стартап центри вже почали створюватись та функціонувати в Україні, зокрема у формі бізнес-структур, акселераторів-девелоперів, "бізнес-ангелів" тощо. Активними їх представниками є GrowthUP, EastLabs, Happy Farm, BVU Group, Wannabiz, TA Venture та інші.

Серед вищих навчальних закладів успішним можна визнати молодіжний ІТ бізнес-інкубатор Polyteco, що створений на базі Національного університету "Київський політехнічний інститут" і працює з першим в Україні науковим парком "Київська політехніка", діяльність якого спрямована на комерціалізацію розробок політехніки та стартапів Polyteco. Технічну підтримку стартапам в Polyteco надають фахівці та вчені КПП, економічну, юридичну чи стратегічну експертизу здійснюють ментори – представники українських та зарубіжних компаній [11].

Проте, на загал використання прогресивного досвіду впровадження досягнень науково-технічного прогресу в умовах українських вишів залишається малоефективним. На практиці продовжується реалізація двох економічних механізмів: один розроблений для планування і фінансування НДДКР, другий регламентує господарську діяльність у відриві від основних етапів інноваційного процесу, при цьому взаємозв'язку і взаємодії стадій та етапів усього інноваційного циклу системи "освіта-наука-виробництво" не відбувається.

В останній час на проблему інтеграції в просуванні інновацій стали звертати більше уваги наші можновладці, зокрема, керівник Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України В. Семиноженко заявив, що засновувати і комерціалізувати вищим навчальним закладам стартапи дозволять тільки відповідні зміни в Господарському та Адміністративному кодексах України. [8]

Основну увагу в нинішній ситуації необхідно приділяти створенню цілісної концепції українського бюджетного фінансування науки, з огляду на те, що на даний момент форми фінансування, застосовувані в інших країнах, не можуть бути використані в нашій державі. Головна мета такої концепції – м'який, безболісний перехід наукової сфери України до вирішення конкретних актуальних задач за допомогою поєднання фінансово-бюджетного механізму державної підтримки з ринковими елементами, що дозволить забезпечити підтримку наукової сфери в цілому, а також одночасно здійснювати відбір для перспективного бюджетного фінансування проектів, які мають державну вагу, або потенційний комерційний успіх. Саме прикладним механізмом для такого відбору перспективних інноваційних та бізнес проектів може розглядатись проведення краш-тестів на базі регіональних університетських Стартап-центрів.

В процесі розвитку ринкових відносин державна інноваційна політика у підсумку повинна зводитися до створення необхідних умов для формування інвестиційного ринку, відповідної інноваційної та інвестиційної інфраструктури, підтримки інноваційних напрямків і нових технологій. При цьому доцільно враховувати зарубіжний досвід інституційного та фінансового впливу держави на формування інноваційного та підприємницького середовища та їх взаємодію. Так, форми втручання в процес фінансування інноваційного процесу в різних країнах дуже відрізняються. Наприклад, французькі експерти, аналізуючи основні законодавчі засоби з державної підтримки фінансування інноваційного процесу в промислово розвинутих країнах, виділяють дві сфери державного впливу – до початку інноваційного проекту, коли шукаються кошти для його реалізації, і після початку, коли стимулююча роль держави виявляється у встановленні пільгового податкового, кредитного та амортизаційного режиму. [2]

Законодавчі заходи з державного регулювання в інвестиційній політиці промислово розвинутих країн поділяються на дві категорії:

- засоби прямого впливу, коли держава надає фінансову підтримку або у вигляді безпроцентної позики, або у вигляді авансів і кредитів. Як правило, нововведення, що фінансуються таким чином, знаходяться в сфері державних пріоритетів;
- засоби опосередкованого впливу законодавчого і регламентуючого характеру, націлені на створення умов, здатних стимулювати фізичних та юридичних осіб до фінансування нововведень.

Розглядаючи детально засоби прямого державного втручання доцільно виділяти дві основні форми – субсидії і кредити, котрі, в свою чергу, мають багато модифікацій. Так, класичні субсидії поєднуються з відшкодовуваними субсидіями і авансами, і доповнюються непрямими субсидіями. Наприклад, в Італії деякі субсидії обкладаються податками. Крім того, існують пільгові кредити, кредити з відтермінованим погашенням. Подібно і важелі прямого державного втручання відрізняються один від одного в залежності від країни і економічних умов в ній.

Слід визнати, що поки в Україні рівень розвитку ринкових відносин сам по собі не забезпечує ефективний ринковий вплив на інноваційні процеси зі сторони недержавних інвесторів, доцільно зберігати державне регулювання інноваційної діяльності і на певному етапі навіть посилювати його. Систему державного стимулювання інноваційної діяльності (зокрема, бюджетне фінансування вищих навчальних закладів) не можна розглядати як систему переваг та заохочень, які розподіляються незалежно від створюваних інноваційних продуктів. Лише перспективна інноваційна діяльність повинна фінансуватися з державних джерел, адже фінансування такого виду має ряд незаперечних переваг: дає гарантію

стабільності та надійності, що особливо важливе саме для вузівської науки і функціонування на їх базі Стартап-центрів.

З метою раціонального використання виділеного фінансування необхідно забезпечити взаємозв'язок всіх стадій інноваційного процесу. Це означає, що повинен бути прогнозований плавний перехід в усіх ланках ланцюга “освіта - наука – виробництво”, і особливо перехід безпосередньо у виробництво інновації. Окрім того, організація фінансового забезпечення повинна бути адаптована до інноваційного процесу, побудованого на принципах логістичного підходу.

Найдоцільніше було б керувати інноваційним процесом через прийняття річних бюджетів. Державний бюджет повинен фіксувати загальну суму витрат на реалізацію інноваційних циклів, а також забезпечувати реалізацію засобів та механізмів науково-технічної політики, встановлювати пріоритети спрямування дій. За своєю суттю видатки державного бюджету на інноваційну діяльність повинні бути достатньо детальними і конкретними, узгодженими з параметрами стратегій та державних програм економічного і соціального розвитку України, а також конкретних державних цільових комплексних програм інноваційного спрямування. Але в той же час, фінансування інноваційних процесів має бути досить гнучким, диверсифікованим, здатним адаптуватися до змін зовнішнього середовища та внутрішньої політики.

Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку. Практика діяльності інноваційних структур на базі ВНЗ, що функціонують переважно за бюджетні кошти, свідчить, що нестача фінансових ресурсів ставить під загрозу реалізацію інноваційних проектів, а довгий бюрократичний ланцюг, який необхідно пройти для пошуку та освоєння інших джерел інвестування інноваційних процесів, нерідко відбиває бажання займатись реалізацією інновацій як таких. З огляду на це, створення регіональних на базі провідних вищих навчальних закладів з відповідним фінансово-бюджетним механізмом функціонування може розглядатись як нова організаційна форма реалізації інноваційного циклу "освіта - наука - виробництво". Розвиток Стартап-центрів - інноваційних майданчиків, де ідеї могли б пройти краш-тести, акселерацію, отримати своїх менторів, а власники ідей – створити свій бізнес, або знайти реальних девелоперів, це те завдання, яке стоїть на порядку денному не тільки в Україні, а й в усьому світі. Процеси глобалізації вимагають пришвидшення пошуку інноваційних ідей та способів їх комерціалізації, відтак функціонування регіональних Стартап-центрів може стати однією із тих ланок, що поєднає інтереси освіти і бізнесу, науки і бізнесу, держави і бізнесу в кожному конкретному регіоні, реалізуючи проекти різного масштабу, від невеликих, які мають місцеве значення, до регіональних і національних.

Використана література:

1. Бутко М.П. Приватно-державне партнерство у становленні і розвитку індустріальних парків в Україні / М. П. Бутко // Влада і бізнес: актуальні проблеми партнерства: зб. матеріалів доповідей Наук.-практ. конф. з міжнародною участю, 17-18 жовтня 2013 р. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С. 40-49.
2. Горохов Б. А. Проблемы финансирования НИОКР и нововведений в промышленно развитых странах / Горохов Б. А., Иванов Н. Н. // РЖ ИНИОН. Социальные и гуманитарные науки. Сер. 2. Экономика. – 2003. – №1. – С. 28–41.
3. Загорський В. С. Іноваційна стратегія підприємства та напрями її реалізації в умовах ринку / В. С. Загорський // Регіональні перспективи. – 2000. – №2. – С. 3 – 12.
4. Золотарьова І.О. Міжуніверситетські Start-up центри як інструмент просування та підтримки інновацій / І.О. Золотарьова, С.В. Знахур, О.В. Щербаков, І.К. Галетич // Трансфер технологій та інновації: інноваційний розвиток та модернізація економіки: матеріали VI міжнародного форуму. – 20 – 21 грудня 2012 року. – Київ, 2012. – С. 155-158.
5. Ляшенко В. І. Перспективи розвитку наукових парків як елементів інфраструктури інноваційного підприємництва в Україні / В. І. Ляшенко, А. І. Землянкін, І. Ю. Підоричева, Т. Ф. Бережна // Вісник економічної науки України. – 2012. – № 1 (21). – С. 89-109.
6. Медынский В. Г. Реинжиниринг инновационного предпринимательства: Учеб. пособие для вузов / Медынский В. Г., Ильдеменов С. В. [Под ред. проф. В. А. Ирикова.] – М.: ЮНИТИ, 1999. – 414 с.

7. Немченко А. Б. Бизнес-инкубаторы в сфере современной государственной поддержки развития региональной инновационной инфраструктуры / А. Б. Немченко, Т. Б. Немченко // Научные работы КНТУ. Экономические науки – 2010. – Вып. 17. – С. 36–42.
8. Семинозенко позволит вузам учреждать стартапы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://inpress.ua/ru/society/18917-seminozhenko-pozvolit-vuzam-uchrezhdad-startapy>. – Заголовок з екрану.
9. Фролова В. Ю. Инновационная инфраструктура: роль бизнес-инкубаторов в развитии малого бизнеса Украины / В. Ю. Фролова, Г. И. Фролова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу – 2010. – № 1(9). – С. 36–39.
10. Хансен А. Экономические циклы и национальный доход, (серия “Экономическое наследие”, часть т. I и т. II сборника “Классики кейнсианства”) / Хансен А. – М.: Экономика, 1997. – 528 с.
11. Яровая М. Украинские стартап-инкубаторы: что предоставляют и что хотят взамен? [Электронный ресурс] / М. Яровая. – Режим доступа: <http://ain.ua/2013/01/29/109509#more-109509>.

REFERENCES

1. Butko M.P. Public-private partnership in the formation and development of industrial parks in Ukraine [Pryvatno-derzhavne partnerstvo u stanovleni i rozvytku industrial'nykh parkiv v Ukrayini]. *Vlada i biznes: aktual'ni problemy partnerstva: zb. materialiv dopovidey Nauk.-prakt. konf. z mizhnarodnoyu uchastyu, 17-18 zhovnya 2013 r. – Government and business : current problems Partnership : Coll. submission scientific and practical . conf. with international participation , 17-18 October 2013*, Ternopil, TNEU, 2013, pp. 40-49.
2. Gorokhov B. A., Ivanov N. N. Problems funding R&D and innovation in industrialized countries [Problemy finansirovaniya NIOKR i novovvedeniy v promyshlenno razvitykh stranakh]. *RZh INION. Sotsial'nye i gumanitarnye nauki. Ser. 2.Ekonomika – RJ INION . Social and Human Sciences . Ser. 2.Ekonomika*, 2003, No.1, pp. 28–41.
3. Zahors'kyi V. S. Innovative enterprise strategy and direction for its implementation in a market [Inovatsiyna stratehiya pidpryyemstva ta napryamy yiyi realizatsiyi v umovakh rynku]. *Rehional'ni perspektyvy – Regional Perspectives*, 2000, No.2, pp. 3–12.
4. Zolotaryova I.O., Znaxur C.B., Shcherbakov O.B., Haletych I.K. Interuniversity Start-up centers as a tool to promote and support innovation [Mizhuniversitytets'ki Start-up tsentry yak instrument prosuvannya ta pidtrymky innovatsiy]. *Transfer tekhnolohiy ta innovatsiyi: innovatsiynyy rozvytok ta modernizatsiya ekonomiky: materialy VI mizhnarodnoho forumu. – 20 – 21 hrudnya 2012 roku*, Kyiv, 2012, pp. 155-158.
5. Lyashenko V. I., Zemlyankin A. I., Pidorycheva I. Yu., Berezhna T. F. Prospects of science parks as infrastructure innovation business in Ukraine [Perspektyvy rozvytku naukovykh parkiv yak elementiv infrastruktury innovatsiynoho pidpryyemnytstva v Ukrayini]. *Visnyk ekonomichnoyi nauky Ukrayiny – Bulletin of Economic Sciences of Ukraine*, 2012, no. 1 (21), pp. 89-109.
6. Medynskiy V. G., Ildemenov S. V. Re-Engineering of Innovative Entrepreneurship [Reinzhiniring innovatsionnogo predprinimatel'stva: Ucheb. posobie dlya vuzov]. Moscow, YuNITI, 1999, p. 414.
7. Nemchenko A. B., Nemchenko T. B. Business incubators in the field of modern state support of regional innovation infrastructure [Biznes-inkubatory v sferi suchasnoyi derzhavnnoi pidtrymky rozvytku rehional'noi innovatsiynoi infrastruktury]. *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky – Proceedings KNTU. Economics*, 2010, Vol.17, pp. 36–42.
8. Seminozhenko allow universities to establish start-ups [Seminozhenko pozvolit vuzam uchrezhdad' startapy], available at: <http://inpress.ua/ru/society/18917-seminozhenko-pozvolit-vuzam-uchrezhdad-startapy>.
9. Frolova V. Yu., Frolova G. I. Innovation infrastructure : the role of business incubators in the development of small business in Ukraine [Innovatsionnaya infrastruktura: rol' biznes-inkubatorov v razvitii malogo biznesa Ukrainy]. *Visnik Berdyans'kogo universitetu menedzhmentu i biznesu – Journal Berdyansk University of Management and Business*, 2010, No. 1(9), pp. 36–39.
10. Khansen A. Business Cycles and National Income (series " The economic legacy " part of that is that I and II of the collection " Classics of Keynesianism ") [Ekonomicheskie tsikly i natsional'nyy dokhod, (seriya “Ekonomicheskoe nasledie”, chast' t. I i t. II sbornika “Klassiki keynsianstva”)]. Moscow, Ekonomika, 1997, p. 528.
11. Yarovaya M. Ukrainian start-up incubators, what they want and give in return? [Ukrainskie startup-inkubatory: chto predostavlyayut i chto khotyat vzamen?], available at: <http://ain.ua/2013/01/29/109509#more-109509>.

Рецензия: д.е.н., проф. Кирич Н. Б.

Reviewed: Dr., Prof. Kyrych N. B.

Received: October, 2013

1st Revision: October, 2013

Accepted: November, 2013

